

İNAKTİF COVID-19 AŞISI GELİŞTİRİLMESİ

Prof. Dr. Osman ERGANİŞ

PROJE ORTAKLARI

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
PENDİK VETERİNER KONTROL ENSTİTÜSÜ
TÜBİTAK MAM
VETAL A.Ş. (AŞI VE ANTİSERUM ÜRETİM FİRMASI)

PANDEMİLERDE AŞI GELİŞTİRİLMESİ.....için

- 1- İnaktif Aşı Hazırlanması:** Daha kısa sürelerde sonuca varılabilir.
- 2- Klasik Attenüe Aşı Hazırlanması:** Ne zaman attenüe suş elde edilebileceğini kestirmek mümkün değildir.
- 3- Vektör Aşılar:** Bazı viruslara gen aktarımı ile
- 4- Rekombinant protein Aşıları:** Bazı virüs, maya, bakteri veya bitkilerde koruyucu antijenlerin rekombine sentezi ve purifikasyonu....
- 5- Sentetik Peptid Aşılar:** Koruyucu antijenik proteinlerin sentetik peptidler olarak sentezlenmesi ile ...
- 6- DNA aşıları....**
- 7-mRNA aşıları.....**

Subunit aşılar: Ticari olarak satılanlar...

- ✓ Hepatit B virüsüne karşı Sci-B-Vac™;
- ✓ insan papilloma virüsüne (HPV) karşı Cervarix®, Gardasil® ve Gardasil9®
- ✓ sıtmaya karşı Mosquirix™

Sentetik peptit aşılar:

Halen çalışmaları devam eden.....

- ✓ malaria
- ✓ hepatitis C
- ✓ HIV
- ✓ influenza,
- ✓ insan papilloma virus (HPV)

- ✓ şap hastalığı
- ✓ Afrika domuz vebası
- ✓ antraks

Showing 2425 of 2425 genomes sampled between Dec 2019 and Mar 2020.

Phylogeny

Country ^

China	Belgium
Hong Kong	Luxembourg
Taiwan	Germany
Japan	Austria
South Korea	Switzerland
Nepal	Italy
India	Spain
Vietnam	Czech Republic
Cambodia	United Kingdom
Thailand	Ireland
Malaysia	Finland
Singapore	Sweden
Australia	Portugal
New Zealand	Greece
Saudi Arabia	Nigeria
Kuwait	Senegal
Iran	Algeria
Pakistan	Congo
Georgia	South Africa
Russia	Chile
Europe	Ecuador
Slovakia	Brazil
Poland	Colombia
Hungary	Panama
France	Mexico
Iceland	USA
Norway	Canada
Denmark	Croatia
Netherlands	

RESET LAYOUT

2019-Dec-03 2019-Dec-17 2020-Jan-01 2020-Jan-15 2020-Jan-29 2020-Feb-12 2020-Feb-26 2020-Mar-11 2020-Mar

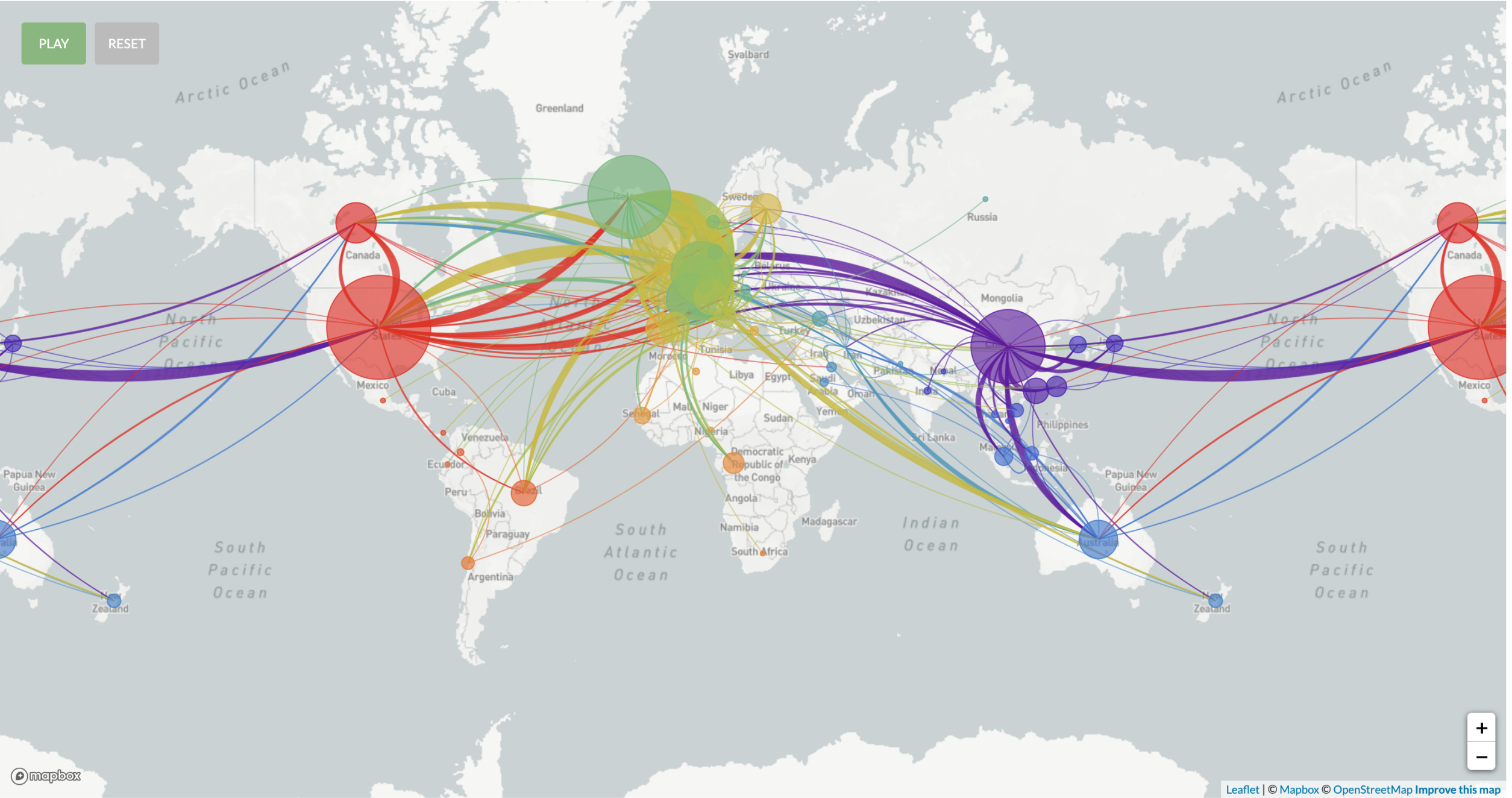
Date

hCoV-19/Turkey/6224-Ankara1034/2020

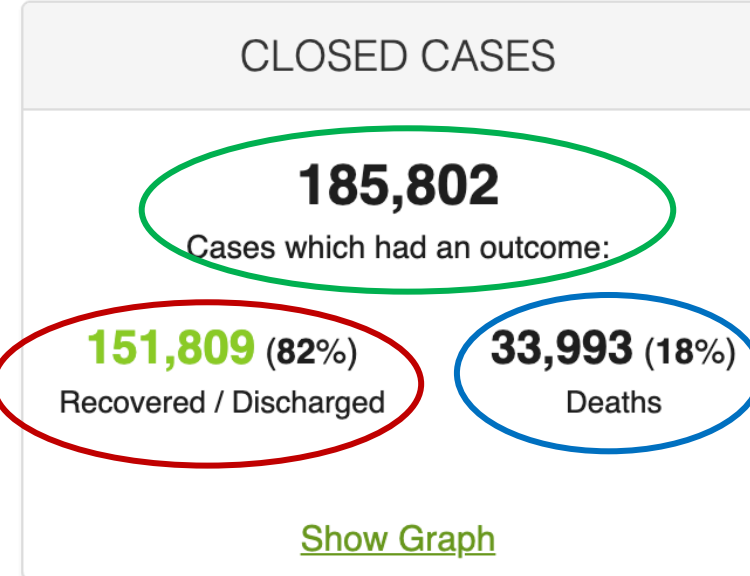
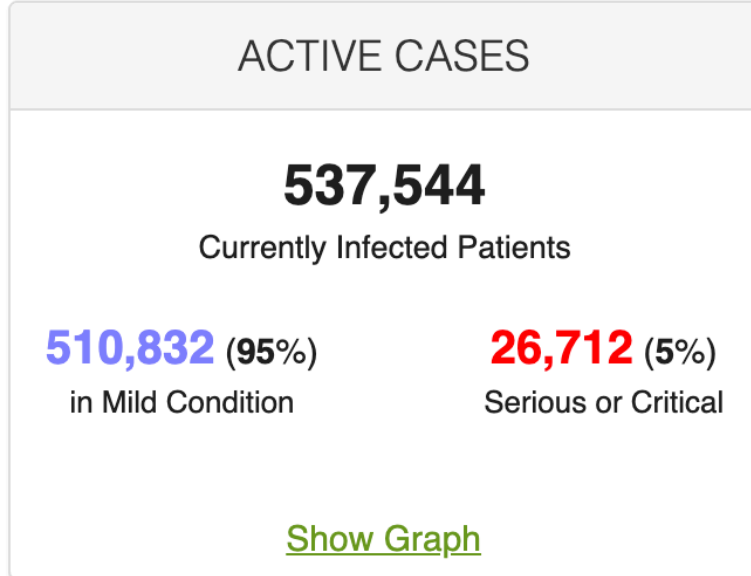
Accession ID: EPI_ISL_417413

PLAY

RESET

30 Mart 2020

%82 iyileşme oranı

- ✓ Tedavi yöntemlerinin başarısı mı ?
- ✓ Kullanılan ilaçların başarısı mı?

%18 ölüm oranı

- ✓ Altta yatan hastalıklar mı?
- ✓ ilaçların etkisizliği mi?
- ✓ Eksik tedavi yöntemleri mi?

Pandeminin gelecek yıllarda da devam etmesi olasılığına karşı...

Aşı?

Antiviral?

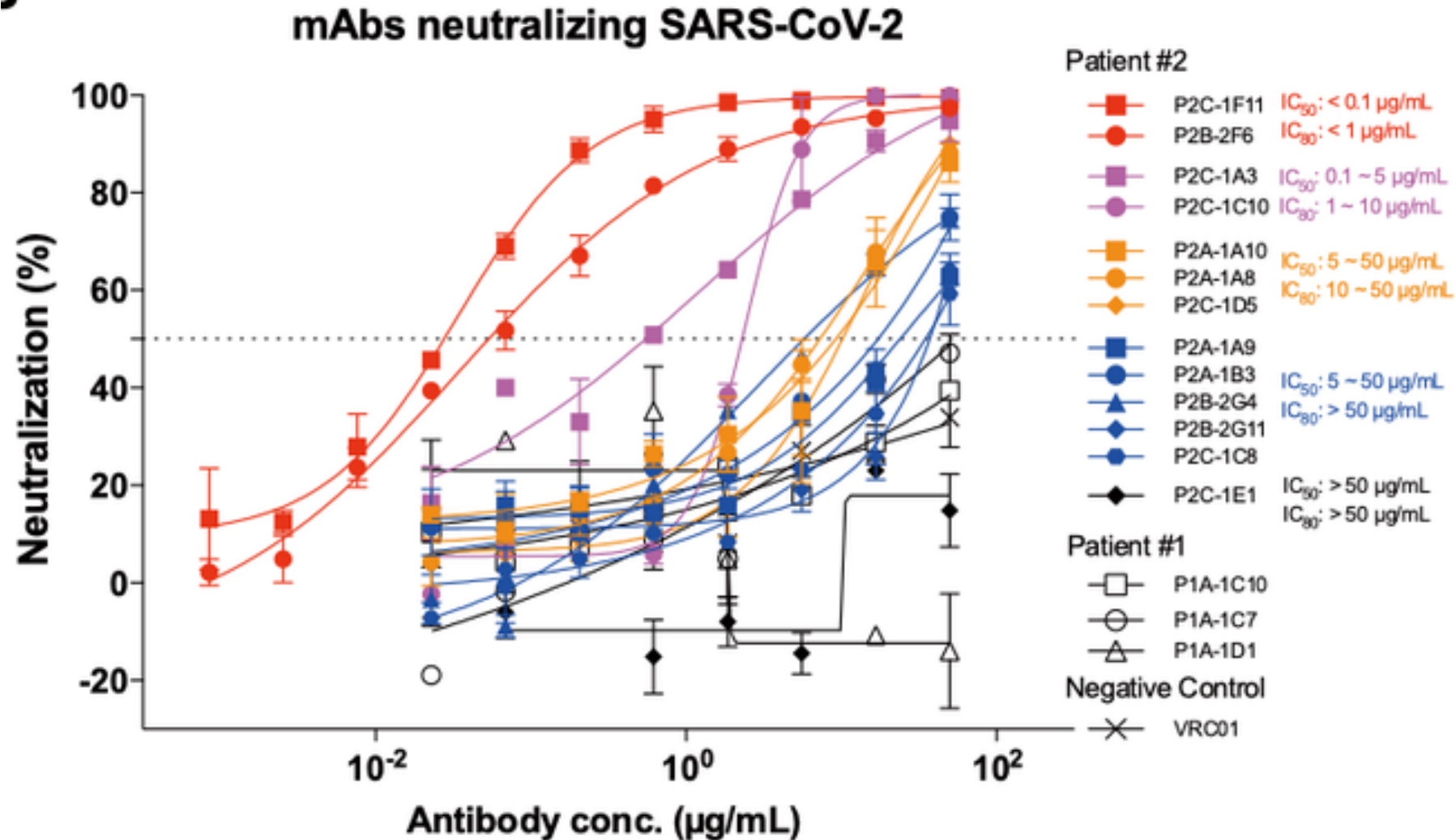
Antiserum?

Sitokin?

Hepsi.....

Aşı Geliştirme Stratejisi

5

Table 2. Summary of Reported Protection and Immunopathology in Animal Model Studies with SARS Coronavirus Vaccines.

Animal Model	Vaccine ¹	Protection ²	Immunopathology ³
Mice	Whole virus ^{tr}		
	w alum	Yes	Yes
	Whole virus ^{25,tr}		
	w alum	Yes	Yes
	wo alum	Yes	Yes
	VLP ^{17,tr}		
	w alum	Yes	Yes
	wo alum	Yes	Yes
	S Protein ^{tr}		
	w alum	Yes	Yes
	wo alum	Yes	Yes
	VEE Vector ¹⁵		
	for N protein	No	Yes
	for S protein	Yes	No
	Vaccinia vector ¹⁸		
	for N protein	No	Yes
	for S protein	Yes	?No
Ferrets	Whole virus ¹¹		
	w alum	Yes	Yes
Nonhuman Primate ⁴	Whole virus ¹¹		
	w alum	Yes	Yes
Hamsters	Whole virus ²²		
	w ASO1	Yes	No

2003 SARS-CoV virusuna karşı önceki yıllarda yapılmış aşı çalışmalarında inaktif aşı farelerde denenmiş ve başarılı sonuçlar alınmış.

COVID-19 virusu SARS-CoV-2 ile 2003 SARS-CoV genomları arasında **%79** benzerlik var, %21 de farklılık var.

Koruma ve İmmünopatoloji ???

Dünyada COVID-19 aşı çalışmaları (WHO 26.03.2020)

FAZ AŞAMASINDA OLANLAR

Platform	Type of candidate vaccine	Developer	Current stage of clinical evaluation
Non-Replicating Viral Vector	Adenovirus Type 5 Vector	CanSino Biological Inc. and Beijing Inst. Of Biotechnology	Phase 1 ChiCTR2000030906
RNA	LNP-encapsulated mRNA	Moderna/NIAID	Phase 1 NCT04283461

KLİNİK ÖNCESİ ÇALIŞMALARI

52 aşı geliştirme çalışmaları başlamış durumda (bizim ülkemizdeki çalışmalar hariç)
Çalışılan bu aşı tipleri inaktif, attenüe ve rekombinant aşıları içermektedir

İnsan Virus Aşılarının Geliştirilme Aşamaları

1. Klinik öncesi çalışmaları: Laboratuvar deneylerini ve lab. hayvanlarda yapılan araştırmaları içerir

- ✓ Virus veya antijenlerin tanımlanması
- ✓ Aşı konseptinin oluşturulması
- ✓ Hücre kültürlerinde ve lab. hayvanlarda aşı etkinliğinin (seropotens) ve güvenliğinin değerlendirilmesi
- ✓ İyi Üretim Uygulamaları standartlarında (GMP) göre aşı hazırlanması

**Bizim aşı
projemizin
kapsamı**

2. Klinik gelişme: İnsanlarda yapılan klinik çalışmaları kapsar (faz I, faz II, faz III ve faz IV)

İNAKTİF COVID-19 AŞISI

Hedefimiz

1. İnaktif SARS-CoV-2 virüs Aşıları
2. Rekombinat protein (TUBİTAK MAM) Aşısı **(B planı)**
3. İnaktif + Rekombinant protein Aşıları **(C planı)**

İNAKTİF COVID-19 AŞISI

Hayvan Modelleri

SARS-CoV (2003 yılında ortaya çıkan) için bazı hayvan çalışmaları yapılmıştır.

Ancak, henüz **SARS-CoV-2** virusunun hastalık oluşturacağı *(Challenge modeli)* hayvan modeli bilinmemektedir.

(Koch postulatına) uygun deney hayvanı bulmak ve LD₅₀ miktarını tespit etmek.....

BİZ BU PROJEDE NE YAPACAĞIZ?

- ✓ BSL3 Laboratuvarında virus izolasyonu ve identifikasyonu
- ✓ Aşı tohum suşu / izolatı temini
- ✓ Aşı tohum suşunun karakterizasyonu
- ✓ Aşı tohum suşunun hücre kültürüne adaptasyonu, antijen üretimi ve purifikasyonu
- ✓ Virus titrasyonu ve bulk inaktivasyonu
- ✓ Aday İnaktif Aşıların Formülasyonu ve Kontrolü
- ✓ Deney Hayvanlarında Güvenlik Etkinlik Çalışmaları

İNAKTİF COVID-19 AŞISI

IP No	İŞ PAKET Adı	Sorumlu Kuruluş	Başlama Zamanı (t0+z ay)	Süre (AY)	
1	Aşı tohum suşu / izolatu temini	Bakanlık	1	1	
2	Aşı tohum suşunun karakterizasyonu		2	1	
3	Aşı tohum suşunun hücre kültürüne adaptasyonu, antijen üretimi ve purifikasyonu		3	1	
4	Virus titrasyonu ve bulk inaktivasyonu		4	1	
5.	Aday İnaktif Aşıların Formülasyonu ve Kontrolü		5	2	
6.1	Deney Hayvanlarında Güvenlik Etkinlik Çalışmaları		7	3	
6.2	Rekombinat protein aşısının formülasyonu ve Deney Hayvanlarında Güvenlik Etkinlik Çalışmaları		İş Paketi 6.1 ile eş zamanlı		
6.3	Primat Etkinlik Çalışması				
7	Aday aşının VETAL A.Ş.de Hazırlanması ve Kontrolü		10	3	
8	Faz-1 Çalışmaları		-	-	

PANDEMİLERDE AŞI GELİŞTİRİLMESİ.....

- **İnsan aşısı geliştirmede ülkemizin durumu:** Çok farklı araştırmacılar aşı geliştirme üzerine proje yaptılar, çalıştılar ve çalışmaktadırlar.
- **Üretici kurum/kuruluş olmadığından, Ar-Ge çalışmaları ürüne dönüştürülememektedir.**
- **Ancak, Veteriner Aşıları konusunda GMP Sertifikalı 3 özel Aşı Üreticisi Firma vardır. Bu güne kadar 12 farklı etkene aşı geliştirdik , ruhsatlandırdık ve pazara sunduk. > %70 ihraç edilmektedir.**

Türkiye'nin İnsan Aşı Üretim Kapasitesi (Fabrika olarak..)

İnsan Aşısı
Ruhsatlı
YOK
Ama
Aslında
VAR

Teşekkür ederiz

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ.....Prof. Dr. Osman ERGANİŞ, Prof. Dr. Onur URAL
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA.....Prof. Dr. Mustafa HASÖKSÜZ
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ.....Prof. Dr. Kadir YELİŞBAĞ
SAKARYA ÜNİVERSİTELERİ ..... Prof. Dr. Oğuz KARABAY
PENDİK VETERİNER KONTROL ENSTİTÜSÜ..... Dr. Fahriye SARAÇ, Dr. Serdar UZAR, Hakan ENÜL, Dr. Erbay SAYI
TÜBİTAK MAM ..... Dr. Hivda POLAT, Dr. Arzu TAŞ
VETAL A.Ş. (AŞI ÜRETİM FİRMASI) ..... A. Ercan YONUCU, Mehmet YALVAÇ